

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Tarp gamtos garsų ir miesto tylos. Dariaus Kuzmicko fotografija

2012-12-21

ŽURNALAS: FOTOGRAFIJA

TEMA: Fotografija Lietuvoje

AUTORIUS: Giedrė Nalivaikaitė

DATA: 2012-08

Tarp gamtos garsų ir miesto tylos. Dariaus Kuzmicko fotografija

Giedrė Nalivaikaitė

Aplinkui tylu. Tik staigus vėjo gūsis pakelia pajūrio smėlį ir negailestingai taršo į visas puses. Saują pažerdamas į vandenį bei kopas dar spėja atseikėti aštrių kruopelių ir į tavo, atsitiktinio stebėtojo veidą. Neįmanoma nusakyti, kiek trunka ši akimirka. Tačiau, vieną kartą užfiksuota Dariaus Kuzmicko akies ir kameros, ji virsta amžinybe.

Peržiūrint serijos „Ocean“ darbus matyti, jog menininkui, kurį nuo tėvynės skiria vandenynas, itin artima vandens stichija. Pro miniatiūrinę *pinhole* skylutę prasiskverbusios vandenynų bangos šią stichiją atskleidžia visu gražumu. Nugludintos fotografijos primena smėliu apneštas marinistines akvareles. Tokie vaizdai ramina kone taip pat, kaip ir žiūrėjimas į „gyvą“ vandenyną. Gali net girdėti susivėlusią bangų ošimą. Taip kuriamas savotiškas meditacijos seansas.

Ar tai ir yra vienas iš fotografo D. Kuzmicko siekių? Viena interviu autorius teigia norintis, jog žiūrovo vaizduotė išsilaisvintų, kad vaizduose jis atrastų savo paties prisiminimus, fotografijos perteiktų tik jo vieno sugalvotą istoriją. Susimąstai, kokia istorija gyvena paties autoriaus galvoje. Juolab kai jis – tikriausias mistikas, skaitmeniniais laikais siekiantis pažaboti archajišką *pinhole* fotografijos technologiją. Eksperimentuodamas jis atranda vis daugiau technologinių gudrybių. Jas drąsiai taiko ir imasi kitų donkichotiškų uždavinių. Pavyzdžiui – sustabdyti laiką.

Iš tiesų fotografijos sukelia ištęsto laiko pojūtį. Pažvelkite į ištįsusią saulėlydžių vaizdus! Konkretus paros laikas juose transformuojamas į masyvias šviesos tieses, kurios vargu ar turi ką nors bendro su laiko materija. D. Kuzmicko fotografijoje laiko tematika aptarinėjama dažnai ir daugelio. Vieniems Dariaus laikas – ištęstas, kitiems –

sustojęs, tretį teigia, kad autoriui jis apskritai neegzistuoja. Mano manymu, užfiksuotais vaizdais menininkas bando surasti tą ribą, kur laiko tėkmė netenka prasmės, ar bent jau nebaugina. Užtęstas laikas kaip šis išsilydęs saulėlydis garantuoja jo stebėtojiui ramybę ir saugumą. Paverčia *laikina* į *amžina*. O ar sustabdytame laike egzistuoja garsas..?

Žiūrinedama Dariaus fotografijų svetainę užsirašau pastabą: *tyla*. Ne dėl to, kad fotografijos medija tyli, o dėl to, jog D. Kuzmicko fotografijose toji tylą skamba. Rūke paskendusios pievų gėlės niūniuoja sutartinę, miškuose šniokščia balta krioklio srovė. Švelnia fotografine tylą Dariaus darbai kiek primena Remigijaus Treigio fotografijas. Tik pastarasis siužetų ir estetikos linkęs ieškoti nykioje kasdienybėje. O D. Kuzmickas tarytum atsiriboja nuo mus supančios buities. Net fotografuodamas tos buities atributus jis atskiria juos nuo įprastos aplinkos. Taip ant jūros kranto atsiranda lenktyninė mašinėlė, teniso kamuoliukas, plastmasiniai žaislai...

Fotografiją lydintys garsai pamažu silpnėja gamtos vaizdus keičiant miestovaizdžiams. „Mano fotografijoje architektūra ir gamta yra vienodai svarbios“, – teigia D. Kuzmickas. Tačiau skamba jos nevienodai. Architektūros fotografijos, kurtos komerciniu tikslu, – skaitmeninės, nepriekaištingo linijų ritmo. Jų spalvos ryškios, o kompozicijos griežtos. Šviesa visuomet intensyvi. To užtenka užgožti gamtos garsams, tačiau, kai nuotraukose nėra žmonių, garso alternatyva nepasiūloma. Lieka tylą, kintanti kiekvienoje fotografijų serijoje. Greta aštrių skaitmeninių miestovaizdžių D. Kuzmickas fotografuoja miestus *pinhole* technika. Kiekviena urbanistinė serija atskleidžia vis kitą miesto įvaizdį bei atveria naujas erdves interpretacijoms.

„After Glow“ – itin paveiki vaizdų serija, fotomenininko gyvenimo Las Vegase palikimas. Amerikietiškoji pramogų sostinė *pinhole* fotografijose – tuščia ir nyki. Fotografas miestą įamžina dienos šviesoje. Dar daugiau – jis sugeba pagauti Las Vegasą tylintį. Nematyti nei vienos gyvos būtybės. Ir visgi vaizdus norisi lyginti su kokiomis nors vietinio naktinio baro šokėjomis rytui išaušus. Kai pasibaigia šou, staiga dingsta visa pompastika. O kaitrioje saulės šviesoje nubėgęs vakarinis makiažas gali pasirodyti kraupiai... Tokia pat beprasmė fotografijose ir ši Las Vegaso butaforija.

Kita darbų serija, pavadinta „Outside In(n)“, dar išsamiau pasakoja apie apgyvendintų erdvių tylą. Ja menininkas atskleidžia pirminę *camera obscura* reikšmę (*lot. tamsus kambarys*). Kiekvienas fotografuojamas kambarys virsta savotiška *pinhole* kamera. Ant švarių, tuščių gyvenamųjų erdvių (dažniausiai viešbučio kambarių) sienų švelniai fokusuojami miesto vaizdai. Kartais jie veikia vieni, kartais fotografijose matome vienišus kambarių gyventojus. Nežinia, ar slėpdamiesi, ar tiesiog persisotinę išorinio pasaulio, veikėjai leidžia laiką šiuose kambariuose. Jų santykis su vaizdais ant sienų skirtingas. Vieni ramiai ilsisi, nė neįtardami, jog miestas kėsina į jų privačią erdvę, kitiems ant nugarų nusileidžia langų kontūrų atšvaitai ir jie aktyviai komunikuoja su urbanistiniais peizažais. Man pasirodo ironiškas autorius pastebėjimas, kad net neišėję iš kambario, jau esame mieste. Ryšys tarp mūsų vidinio pasaulio ir išorinės aplinkos – stiprus ir neišvengiamas. *Camera obscura* gali būti suvokiama ir kaip mūsų emocinio pasaulio vizualizacija.

Atrodo, kad kalbėdamas savitai bei originalia kalba, D. Kuzmickas specialiai palieka kai ką nepasakyta. Dar palieka tuščias sienas ir tylias erdves. Mūsų užduotis –

įsiklausyti ir išgirsti D. Kuzmicko fotografijas. O tuomet projektuoti ant sienų savo istorijas.